

3.1 Proposta de Mètode

Índex

- 3.1.1 Pilars del mètode escolta
- 3.1.2 Aprendre fent
- 3.1.3 Espais d'aprenentatge
- 3.1.4 La vida d'unitat i en petit grup
- 3.1.5 Els i les caps com a acompanyants d'infants i joves
- 3.1.6 Progrés personal
- 3.1.7 Marc simbòlic
- 3.1.8 Llei i Promesa

3.1.1 Pilars del mètode escolta

A partir dels pilars bàsics de l'escoltisme es construeix la proposta educativa de la nova associació escolta que és una proposta metodològica:

- Centrada en l'infant i jove com a protagonista del seu propi aprenentatge i que desenvolupa conscientment totes les seves capacitats.
- En contacte directe amb el que l'envolta i implicant-se en la comunitat local i global.
- Amb el reconeixement d'unes creences i valors, inquietud per esbrinar el sentit de la experiència vital i espiritualment conscients, plens i lliures.

Aquesta proposta es concreta en una sèrie d'elements bàsics que configuren el **sistema** educatiu de l'escoltisme: el Mètode.

El moviment escolta té com a objectiu contribuir al ple desenvolupament dels i de les joves ajudant-los a potenciar les seves capacitats físiques, intel·lectuals, socials, emocionals, espirituals i de caràcter com a persones responsables i compromeses amb la seva comunitat local i global.

3.1.1.1 Els àmbits de desenvolupament dels infants i joves

El creixement de la persona és la suma del desenvolupament de sis àmbits determinats. La persona creix i madura en la mesura que els diferents àmbits ho fan. Cal considerar-los com a parts d'un tot, no com a elements separats. Aquests àmbits s'interrelacionen i formen un tot indissoluble: la persona.

L'objectiu bàsic de l'educació escolta és ajudar a l'infant i jove perquè avanci en l'autoconeixement i la construcció de la identitat pròpia, conscient i equilibrada, és a dir, que desenvolupi la capacitat d'unir tots els aspectes de la seva persona en un projecte de vida coherent i equilibrat entre tots els àmbits de desenvolupament.

Desenvolupament intel·lectual: Capacitat de desenvolupar la pròpia habilitat de pensar, innovar i utilitzar informació de forma creativa, sent capaços d'adaptar els nostres coneixements a noves

situacions. En general cal fer un especial èmfasi en la creativitat, el desenvolupament de noves formes de pensar, la capacitat d'anàlisi i l'opinió crítica.

Desenvolupament emocional: Reconèixer els sentiments i emocions que tenim, viure'ls i aprendre a expressar-los de manera que s'assoleixi un estat interior de llibertat, equilibri i autonomia emocional. Que contribueixi a l'autoestima, a l'empatia i l'afecte cap als demés.

Desenvolupament social: Entendre i integrar el concepte de comunitat i desenvolupament de les habilitats de comunicació, cooperació, col·laboració i lideratge. La participació en un grup, la corresponsabilitat i la vida col·lectiva, que inclou també la cura de les persones que envolten l'infant o jove.

Desenvolupament físic: Coneixença i presa de consciència del propi cos. Estima i cura per un mateix, per una bona salut física i mental. Amb responsabilitat i actitud activa.

Desenvolupament espiritual: Descoberta i creixement interior, amb la presa de consciència sobre el paper d'un mateix envers el seu entorn i les altres persones, amb la curiositat i la formulació de preguntes sobre el sentit i l'origen de l'experiència vital, respectant les diverses opcions espirituals.

Desenvolupament del caràcter: Presa de consciència i coneixement del jo, especialment de la nostra forma de pensar i actuar per tal de construir una identitat pròpia amb la que ens sentim a gust. Important el treball de responsabilitzar-nos sobre el nostre propi creixement i aprenentatges. També sobre com ens mostrem i fem el possible per viure amb coherència amb les pròpies idees, accions i decisions.

Els objectius educatius i el treball del progrés personal han de partir d'aquests àmbits de desenvolupament i de les claus educatives que se'n desprendran.

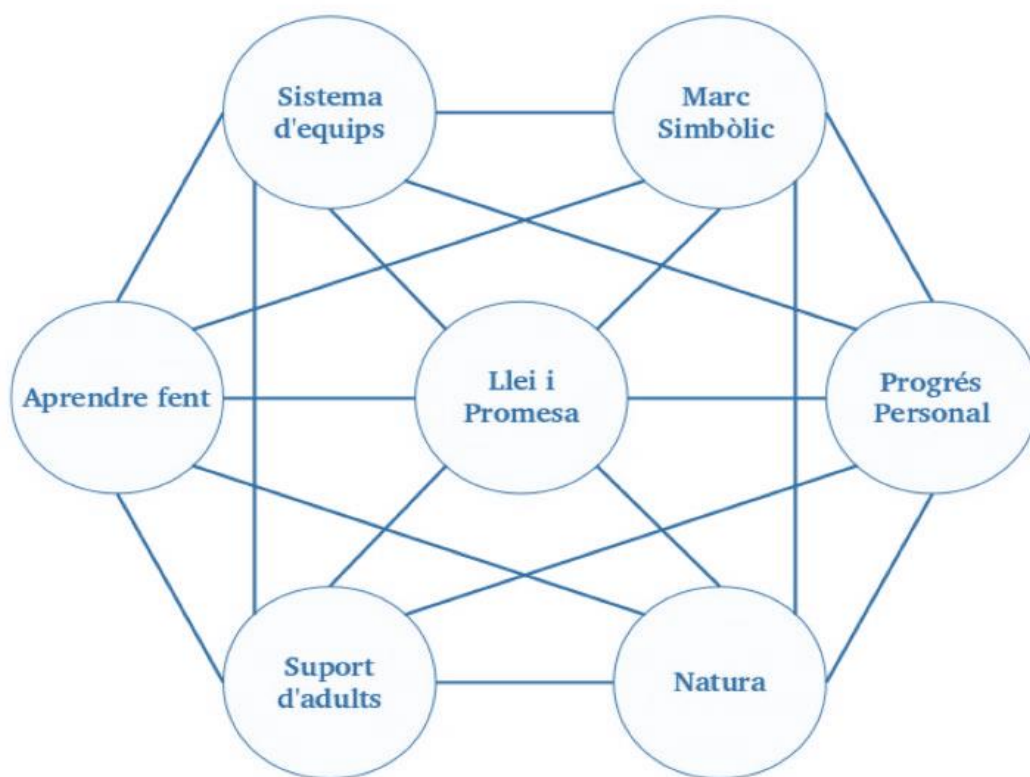
L'escoltisme, per dur a terme el seu propòsit educatiu, i contribuir al ple desenvolupament dels infants i joves, utilitza els següents elements metodològics:

- **Aprendre fent**
- **La vida d'unitat i en petit grup**
- **Els i les caps com a acompanyants d'infants i joves**
- **Espais d'aprenentatge**
- **Progrés personal**
- **Marc simbòlic**
- **La llei i la promesa**

Com tots els sistemes, cadascun d'aquests elements compleix una funció educativa a la vegada que complementa l'impacte dels altres. Per tant, tots els elements estan interrelacionats sense poder deslligar uns dels altres ni descuidar-los, garantint l'eficàcia del sistema.

74
75
76
77

78

3.1.2 Aprendre fent

Aprendre fent és l'element metodològic tenim a l'escoltisme per tal que l'infant o jove es converteixi en ple protagonista de l'acció educativa. Els infants i joves esdevenen subjectes actius en el seu procés de desenvolupament individual i col·lectiu i construeixen en la mesura que fan, decideixen, proven, s'equivoquen, creen, etc. Són líders del seu propi aprenentatge i del creixement en els diferents àmbits de desenvolupament. En definitiva, fem pedagogia des de l'acció. Els i les caps els oferim els mitjans i espais perquè puguin desenvolupar aquestes fites, proposant activitats que les facilitin. Som una associació educativa que desenvolupem la nostra proposta ideològica: eduquem en el lleure fent escoltisme.

És important que el procés educatiu dels infants i joves parteixi dels seus propis interessos, de les mancances, inquietuds i de les potencialitats de cada un dels individus i la globalitat de la unitat. Aquesta detecció es realitza tant per part dels infants i joves de la unitat, com per part del seu equip de caps. Aquestes activitats prenen el seu màxim potencial quan les realitzem en espais significatius per l'aprenentatge com ara la natura. Cal deixar constància que fins i tot hi ha agrupaments que s'especialitzen en el medi natural aquàtic i fan el que anomenem: escoltisme marí.

Com són els espais d'aprenentatge, les experiències i quines activitats oferim als infants i joves perquè desenvolupin tots els seus àmbits de desenvolupament?

Una activitat educativa ha de tenir present que les persones aprenem:

- A través de l'acció
- De l'experiència significativa
- Gràcies a reptes
- Activant competències
- Des de les emocions
- Prenent decisions

I també les característiques que se'n deriven:

- Que representin un repte
- Que siguin atractives
- Que aportin algun aprenentatge
- Que siguin útils
- Que tinguin sentit
- Que siguin motivadores
- Que siguin vivencials
- Que siguin de consens per la unitat

Com a principal element que compleix aquestes condicions tenim la "Pedagogia del projecte". Parlar d'escoltisme a Catalunya és parlar de projectes. Projectes que han de ser acompanyats pels i per les caps adequant-se a l'edat dels infants que els desenvolupin. La iniciativa, responsabilitat i la gestió del projecte recauen en la unitat i permeten també el que anomenem aprenentatge dels errors. El projecte és un dinamitzador extraordinari de tots els àmbits de desenvolupament de la persona, que mobilitza les nostres competències teixint fils i lligams entre els àmbits i les pròpies competències, avançant cap a l'autogestió i la independència personal.

En aquests projectes hi definim unes fases en les que sempre ha de ser-hi present el protagonisme dels infants i joves. Són les següents:

- Fase de Proposta (descoberta, pluja d'idees, anàlisi)
- Fase d'Elecció (debat i tria)
- Fase de Preparació (planificació i desenvolupament del projecte)
- Fase de Realització (execució del projecte i celebració)
- Fase de Avaluació (revisió del procés i avaluació del resultat i difusió).

Es poden realitzar projectes de molts tipus sempre partint de les necessitats pròpies dels infants i joves: projectes d'unitat, d'aprenentatge-servei i de cooperació.

137

138 Però hi ha altres activitats pròpies o no de l'escoltisme que complementen i enriqueixen la
 139 vivència, creixement i aprenentatge dels infants i joves i que es desenvolupen en paral·lel als
 140 projectes que duen a terme les unitats. Algunes d'elles es realitzen regularment, amb una certa
 141 rutina, forma i contingut similar i altres, en canvi, són activitats més variables tant en la forma com
 142 el contingut.:

143

144

- El joc

145

- Raids

146

- Tallers

147

- Rutes, Excursions

148

- Campaments

149

- Valoracions

150

- Descobertes

151

- Celebracions i cerimònies

152

- Activitats d'ApS (Aprenentatge i Servei)

153

- Assemblees/ consells

154

- Tasques (d'intendència, tresoreria, suport...)

155

- Tècniques: instal·lacions, construccions i altres tècniques

156

- Ambientacions: eixos d'animació, centres d'interès, etc.

157

- Vetllades

158

- Cançons, danses, etc.

159

160 Cal tenir en compte tant el paper com a acompanyants que tenen els i les caps i que queda
 161 reflectit en l'apartat corresponent a aquest tema, com l'aprenentatge entre iguals dels membres
 162 de la mateixa branca i la eina imprescindible del petit grup, així com l'entorn en el qual es
 163 desenvolupen les activitats, especialment l'entorn natural. Tot plegat configura una tríada que
 164 dóna suport per poder aconseguir que l'infant o jove, liderant el seu propi aprenentatge,
 165 esdevingui una persona: equilibrada en tots els seus àmbits de desenvolupament, espiritualment
 plena i implicant-se i prenent part activa i conscient en la seva societat.

166 3.1.3 Espais d'aprenentatge

167

168 L'Escoltisme, com a moviment que cerca el desenvolupament integral de la persona, considera
 169 l'entorn com a part indestruïble d'aquesta. Es té en compte l'entorn des de tres punts de vista:
 170 3.1.3.1 el de les oportunitats que ofereixen escenaris concrets d'espai físic per ajudar-nos amb
 171 l'acció educativa, 3.1.3.2 el de la descoberta i coneixença d'aquests espais, i 3.1.3.3 el prisma de
 172 com les persones ens relacionem amb els elements de l'entorn.

173

174 3.1.3.1

175 Des dels seus inicis l'Escoltisme i el Guiatge han dut a terme la seva proposta en contacte amb
 176 l'**espai natural**, per que és un espai significatiu per l'aprenentatge. Així doncs, sempre s'han buscat
 177 espais amb sentit segons els continguts que es volien treballar.

178

179 El món és dinàmic i el paper de l'hàbitat urbà ha agafat pes. Aquest fet comporta certs elements
 180 que aporten canvis en la relació que tenen les persones amb el seu entorn local. La rapidesa del
 181 transport i la dimensió de les connexions virtuals han apropiat el que era lluny i també allunyant
 182 el que hi havia aprop. Aquest context ofereix un escenari interessant de xarxa i col·laboració per
 183 a la transformació social. És per això que també tenim en compte el **espai urbà** i l'**espai virtual**
 184 com espai significatiu per l'aprenentatge.

185

186 L'**espai natural** és el que considerem fora de les ciutats o pobles, amb mínimes modificacions
 187 humanes, apartat dels grans centres productius, econòmics i d'habitatge. Així podem trobar cases
 188 de colònies i de pagès envoltades de natura, refugis i campaments a l'alta muntanya, platges i
 189 aigües salades, pantans, rius i mars per navegar...

Aquest espai ens brinda l'oportunitat de materialitzar la nostra proposta educativa en un medi on no hi ha una sobreestimulació dels infants i joves. On podem educar en un context de llibertat física, doncs la presència dels límits físics es veuen molt reduïts. Educar en el medi natural ens alleugereix de la càrrega de l'estil de vida cosmopolita, vivint uns dies sense alts nivells de contaminació atmosfèrica, lumínica i acústica... i sense imposicions horàries del sistema productiu. Seguir durant el campament el nostre bioritme ens permet connectar millor amb les necessitats del nostre cos, ens dóna temps per a pensar, i ens permet conèixe'ns millor a nosaltres mateixos. Per això els compromisos, promesa, rituals, treball emocional, espiritualitat.. prenen més transcendència en un entorn natural.

Fer la nostra activitat a la natura per altra banda estimula l'esforç, quan correm amunt i avall salvant obstacles físics als jocs, quan anem de paisatge en paisatge fent ruta... Sumat a la menor disponibilitat de recursos i comoditat, es propicia l'autonomia, l'austeritat i el posar-se a prova a un mateix.

L'espai urbà el considerem aquell espai físic ordenat, planificat i construït de manera artificial. On s'hi concentra la principal activitat humana productiva, econòmica i d'habitatge. Les activitats, serveis i recursos socials s'especialitzen en el territori, creant espais urbans desiguals, complexos i diversos.

Els espais urbans són centres de flux d'informació, i per tant són font d'informació, recursos i coneixement que podem fer servir per al disseny de les nostres activitats i projectes, sigui a partir de persones o a partir de llocs de consulta. També són espais de diversitat i riquesa cultural, que fan més senzill conèixer el món que ens envolta. La diversitat social de l'entorn urbà ens ofereix una gran varietat d'estructures col·lectives amb les qui treballar, col·laborar, i contrastar escales de valors, essent un laboratori per als infants i joves. Al medi urbà es donen un seguit d'adversitats, com les desigualtats estructurals, l'individualisme, la fragmentació social i el consumisme, que propicia l'existència d'un gran ventall d'experiències d'implicació en l'entorn. També s'hi fa evident el baix rendiment ecològic i energètic que es dóna a l'entorn urbà, que esdevé un repte per revertir des de les activitats escoltes.

L'espai virtual, és aquell relacionat amb la xarxa, el món digital i la connectivitat per mitjà de la tecnologia. On es donen relacions d'intercanvi d'informació, comunicacions, difusions, però també relacions de socialització entre persones o grups. Aquest espai brinda la oportunitat de gran accés a informació i dades, la oportunitat d'establir contacte i relació amb altres grups o projectes remots, així com també és un potencial altaveu per difondre aquells projectes, activitats i missatges que es vulguin llençar externament.

D'aquesta manera es poden dur a terme aprenentatges amb agrupaments o associacions amb altres realitats locals, fer intercanvis, o coordinar projectes de cooperació.

Altres exemples en són reculls audiovisuals que difonen treballs sobre una temàtica (els estereotips i les vergonyes del cos, la experiència amb un hort...), o trobades entre agrupaments com la JOTA i la JOTI.

3.1.3.2

Cal que en el nostre procés educatiu coneguem els espais naturals, urbans i virtuals, (per un òptim desenvolupament dels infants i joves en aquests, per adoptar criteri a l'hora de formular opinió i accions en els espais..) i per tant, hem d'incorporar en la nostra proposta educativa el coneixement de l'entorn. D'aquesta incorporació es desprenen un seguit d'objectius com:

Aprendre a orientar-se i moure's per l'espai, aprenent a interpretar mapes, tipus d'orografia urbana o natural, aprendre a cercar mapes i informació a la xarxa...

Conèixer elements que trobarem en aquests espais: les plantes, els fruits, muntanyes, carrers, xarxa de transport públic, associacions, xarxes socials, bancs d'informació, plataformes de joventut...

Aprendre com funciona el planeta, i les ciutats i societats dins seu, formant un sistema tancat, on hi ha cicles de l'aigua, carboni, energia que mou el clima, però també cicles econòmics, onades migratòries, conflictes bèlics, fractura nord-sud...

Aprendre a fer ús de l'espai virtual, adoptant una capacitat crítica dins l'allau d'informació, aprendre a protegir la pròpia privacitat i intimitat. Reflexionar sobre la identitat que es projecta a les xarxes socials. Aprendre a conviure amb l'espai virtual sense dependències ni mals hàbits.

247 3.1.3.3

248 El moviment escolta entén la importància de la **relació** de qualsevol subjecte (tant individual com
249 col·lectiu) amb el seu entorn, per que sap que és **font de vida** i pren el compromís responsable
250 d'implicar-se'n, estimar-lo i tenir-ne cura ja que en **formem part**.

251 Duem a terme les nostres activitats en entorns concrets per aprofitar el que ens aporten, els
252 descobrim i aprenem com són, i per últim el **transformem** a mesura que ens hi anem relacionant.
253 I ho fem de manera bidireccional, transformem el nostre entorn social o biològic amb projectes,
254 però també aquest ens transforma a nosaltres i el nostre comportament, millorant mica a mica la
255 relació individual i col·lectiva amb l'entorn.

256 És per això que duem a terme serveis a la natura, projectes de recuperació d'espais degradats
257 dels nostres barris i pobles, cooperem a la nostra comunitat local i treballem per la transformació
258 social caminant plegades amb altres col·lectius contagiant els nostres valors i principis.
259

260 3.1.4 La vida d'unitat i en petit grup

261 En el procés de socialització, els infants i joves s'adapten al seu entorn incorporant les creences,
262 les normes i els valors de la societat que els acull. Aquest, no és un procés unidireccional sinó un
263 procés dialèctic durant el qual, l'infant o jove reflexiona quins elements integra i quins no, ja que
264 rebrà diferents propostes de diferents agents. Els *agents de socialització* són aquells col·lectius,
265 institucions o persones que influeixen en la definició d'aquests elements. La família i l'escola són
266 agents de socialització per excel·lència, però també ho són els infants i joves amb qui es
267 relacionen, el seu "grup d'iguals". D'aquesta manera, el grup esdevé clau en el procés maduratiu.
269

270 L'escoltisme, conscient de la força que genera el grup d'iguals ho ha incorporat en el Mètode
271 Escolta. D'aquesta manera promovem els grups com espais de creixement personal a partir de
272 fomentar les relacions significatives, democràtiques i vivencials entre els infants i joves.
273

274 Dins l'escoltisme, el grup, anomenat unitat, és una eina bàsica que ens permet treballar la
275 diversitat entre els infants i joves, potenciar la participació, l'aprenentatge del treball en equip, la
276 integració de totes les persones, treballar la coeducació, interrelacionar-nos amb els altres per
277 aprendre, conèixer-nos, gaudir, assumir responsabilitats, prendre decisions individuals i en grup,
278 entre d'altres coses.
279

280 L'organització metodològica bàsica d'un agrupament, doncs, consisteix en la distribució dels
281 infants i joves en grups, branques o unitats, segons la divisió en etapes reflectida a l'apartat
282 d'etapes del desenvolupament. Així doncs, un agrupament pot tenir fins a 5 branques educatives.
283

284 Tot grup viu un procés de canvi amb un seguit de fases que cal tenir presents per saber en quin
285 estat es troben els membres de la unitat i els seus vincles des del moment de coneixença fins al
286 moment del comiat. Tot aquest procés que viu cada infant i jove és una oportunitat de treball del
287 seu progrés personal, i per tant, del seu creixement personal. Una de les vessants en les que
288 l'escoltisme articula el progrés personal és en la participació en la branca.
289

290 Dins de cada grup d'edat, a més, poden existir òrgans de govern (espais de participació i de
291 decisió) que garanteixen l'establiment d'una estructura fidel als principis democràtics i que
292 faciliten la organització.
293

294 El grup és una eina de treball molt útil i és per això que els fem servir en nombroses ocasions i
295 amb diferents objectius i formats. Un element imprescindible del mètode escolta en el dia a dia
296 del treball amb la unitat és la vida en petit grup.

297

298

299 3.1.4.1 Vida en petit grup

300

301 Quan des de l'escoltisme parlem del petit grup hi posem un valor afegit, més enllà d'utilitzar-lo
302 en moments puntuals per a les activitats, els dotem d'una altra intenció.

303 No només a nivell d'estructura i organització del gran grup sinó també pel que representa la
304 paraula "vida" que acompanya al concepte petit grup. Els infants i joves en la mesura que
305 treballen plegats en aquests petits grups generen vincles, tenen vivències i treballen plegats per
306 algun objectiu.

307

308 Un petit grup té de 5 a 8 persones per tal d'organitzar-se, conviure i aprendre a treballar en equip
309 durant el dia a dia de la unitat. Aquests petits grups poden ser fixes al llarg de tot un curs o crear-se
310 per un objectiu o funció concreta amb una temporalitat variable.

311

312 Depenent de cada unitat o agrupament, el petit grup pot prendre noms diferents (sisena,
313 patrulla, equips...), tot en relació amb el seu marc simbòlic o ambientació triada. Cada grup pot
314 desenvolupar diferents estratègies per tal de crear sentiment de pertinença al grup, per exemple:
315 tradicions, crits, rituals, etc.

316

317 La vida en petit grup ens aporta molts beneficis:

318

- 319 - Ens permet treballar el progrés personal
- 320 - Ens permet donar agilitat i eficàcia a la vida col·lectiva
- 321 - Afavoreix l'autonomia
- 322 - Reforça i fomenta el potencial individual
- 323 - Trencar amb la dinàmica del gran grup i amb relacions molt estancades quan sigui
324 necessari
- 325 - Ens permet aprofitar al màxim la diversitat de la unitat, facilita que tothom tingui veu i
326 trobi els seus espais per participar.
- 327 - Ens permet treballar un conflicte del gran grup de manera més pausada o en privat
328 amb els implicats si només involucra a unes quantes persones.
- 329 - Ens permet separar els infants per interessos concrets o per generacions
- 330 - Ens permet fer un treball previ abans d'aportar idees, propostes o conclusions a la
331 unitat.
- 332 - Els infants aprenen a conviure i establir vincles entre les persones
- 333 - Ens permet aprendre a treballar en equip
- 334 - Ens permet aprendre a distribuir-se tasques i rols entre el propi grup
- 335 - Ofereix un aprenentatge entre iguals i la creació d'un espai educatiu privilegiat per a
336 créixer i desenvolupar-se entre companys i companyes

337

338 Tot i aquests grans beneficis, no podem obviar que un mal ús del petit grup pot portar a
339 conflictes dins de la branca. En aquest sentit cal evitar especialment:

340

- 341 • Crear conflictes i competitivitat entre els diversos petits grups
- 342 • Que part dels membres del petit grup es recolzin en la feina dels altres per no
343 participar
- 344 • Reforçar els lideratges negatius
- 345 • Encasellar a algun infant o jove en una tasca o rol concret

346 3.1.4.2 Les branques

347

348 (El contingut sobre les branques està pendent de definir segons el resultat del treball de la
349 fitxa)

350

351 Actualment diferenciem 5 etapes anomenades: branques.

352 És a través d'aquestes etapes que l'infant fa el seu recorregut en l'agrupament i pot créixer des
353 de tots els seus àmbits de desenvolupament a través del progrés personal. Aquestes branques
354 ens ajuden a adaptar-nos a les diferents etapes evolutives que, en general, viuen tots els infants

i joves i ens dóna la oportunitat d'adequar els espais, materials i activitats de l'aprendre fent a cada etapa.

Les franges d'edat, branques, que donen resposta a les diferents etapes del creixement i que ens permeten organitzar l'agrupament a nivell de recursos humans i logístics, responen a les següents franges d'edat:

- entre els 6* i els 9 anys
- entre els 8* i els 12 anys
- entre els 11* i els 15 anys
- entre els 14* i els 18 anys
- entre els 17* i els 19 anys

(*entenent que han d'haver fet els anys com a tard al llarg del primer trimestre del curs).

Les franges d'edat han d'estar compreses a dins d'aquesta proposta, és a dir, les branques han de tenir una durada mínima de 2 anys i una màxima de tres.

Quan es redactin els mètodes específics de cada branca es fixaran les franges d'edat pròpies de cada branca evitant solapar edats entre les diferents branques.

Si un agrupament té un nombre de nens molt elevat a una mateixa branca (franja d'edat) i els recursos humans i logístics dels que disposa li ho permeten pot tenir diverses unitats de la mateixa branca.

Per exemple: Un agrupament pot tenir de la branca de llops dues unitats diferents. La majoria d'agrupaments no es troben en aquesta realitat i es per aquest motiu que els termes branques i unitats sovint s'utilitzen indistintament.

Els noms de les branques de l'associació (aquí posar el nom de la futura associació) és la següent:

- Colònia (6-9 anys)
Formada per Llúdrigues
- Estol (8-12 anys)
Formada per Llops
- Secció (11-15 anys)
Formada per Guies
- Expedició (14-18 anys)
Formada per Pioners
- Clan (17-20 anys)
Formada per Ròvers

La nomenclatura reforça el nom del col·lectiu per a les branques i els noms individuals, sense distinció de gènere, per als individus. Així tots els membres de la Colònia són Llúdrigues i també tots els membres de l'Expedició són Pioners.

La nomenclatura dels agrupaments que emprin un mètode específic reconegut per l'associació (com per exemple el cas de l'escoltisme marí) s'ajustarà a la proposta metodològica específica.

3.1.5 Els i les caps com a acompanyants d'infants i joves

En l'escoltisme els infants i els joves són els protagonistes de l'acció educativa i els i les caps som les educadores que la facilitem. Entenem els infants i joves com a persones actives i conscients d'elles mateixes i per tant, el paper dels i les caps és d'acompanyament en el seu desenvolupament.

Quan els infants i joves són les persones que exerceixen de motor sobre els seus propis aprenentatges i vivències, és necessari que els i les caps trobin l'equilibri entre deixar espai

perquè els infants i joves aprenguin per si sols amb un seguiment per part dels i les caps, i moments on calgui exercir de guia.

El vincle entre els infants i joves i els i les caps, per tant, és essencial. Cal generar un espai de seguretat, confiança, tranquil·litat, cura i respecte dins la diversitat de la unitat per tal que aquest espai afavoreixi la comunicació i el treball conjunt. Des de l'acompanyament es poden generar uns vincles en base al coneixement directe de l'infant i al respecte, que facin que infants i joves se sentin segurs i acollits. Això els permetrà obrir-se, créixer, aprendre i desenvolupar més fàcilment els diferents àmbits de desenvolupament. I així, cobrir les seves necessitats bàsiques per tal de poder anar més enllà a la cerca de les inquietuds per veure com es poden implicar en la societat. Sense aquest vincle de seguretat això no seria possible.

En el procés educatiu els i les caps esdevenim referents dels infants i joves. En l'escoltisme passa que:

- Les educadores estem en un estadi vital semblant.
- Exercim un tipus de lideratge no autoritarista i els infants i joves ens viuen com a companyes, sense perdre el rol d'educadores.
- Donem importància al grup i a l'aprenentatge entre iguals.
- Som flexibles ja que adaptem l'activitat que fem amb els infants i joves a les necessitats que aquests viuen i per tant, ens permetem ser espontanis i modificar allò planificat en funció del que està passant al grup.
- Tenim la possibilitat de poder adaptar la realitat que vivim a les necessitats del grup i al seu progrés personal.
- Els caus, sortides i campaments són espais distesos, on sovint, es realitzen tipus d'activitats poc freqüents en el dia a dia dels infants i joves.
- Els i les caps gaudim amb els infants i joves mentre desenvolupem la nostra activitat, i aquest fet, ens permet transmetre els valors de l'escoltisme.

Tot plegat fa que s'estableixi una relació molt pròxima amb els infants i joves. Aquests disposen en els i les caps un ideal de persona i els agafen com a referent. Cal que prenguem consciència d'aquest fet i el considerem com un recurs més de la nostra tasca. En resum, els i les caps tenim la capacitat i l'oportunitat d'educar amb el nostre propi comportament.

La consciència en la transmissió de valors i aprenentatges mitjançant el propi exemple cal que la tinguem en compte en els diferents tipus d'espais del nostre procés educatiu: els moments dirigits o d'activitats i els moments no dirigits o quotidians. Als espais de treball explícit o dirigits tenim clar què és el que es treballa, i per tant el rol que hi volem assumir, ara bé cal que ens plantejem també quin és el nostre rol en els espais no dirigits o quotidians ja que el nostre comportament segueix sent un referent per als infants i joves.

Per tal que tot això passi, els i les caps han de ser o han de tenir un seguit de competències. Així com els infants i joves viuen un procés d'aprenentatge dins l'escoltisme, els i les caps treballaran per ser persones:

- Observadores
- Presents
- Atentes
- Tinguin escolta activa
- Empàtiques
- Crítiques
- Motivades
- Que treballem per conèixer-nos
- Sapiquem gaudir
- Sensibles
- Respectuoses
- Assertives

Per tal d'afavorir la qualitat en l'acompanyament als infants i joves és important que els i les caps comptin amb el suport del consell, dels equips associatius i l'aprenentatge i formació constant per tal de poder anar donant resposta a les necessitats que tinguin els infants i els grups.

L'acompanyament de qualitat tendirà a:

- Fer responsables als infants dels seus projectes, permetent també el fracàs, i ajudant a gestionar-lo.
- Catalitzar i promoure l'autonomia dels infants, evitant l'assistencialisme i la sobreprotecció
- Tenir en compte les característiques de cada un dels infants i joves
- Partir d'una visió integral de la persona, i del seu desenvolupament
- Crear marcs de confiança que permetin el màxim desenvolupament dels infants i joves
- Tenir en compte la cura afectiva i emocional dels infants i joves
- Comptar amb l'equip de caps per fer l'acompanyament de cada infant o jove
- Respectar els espais de privacitat de l'infant o jove.

3.1.6 Progrés personal

El progrés personal permet que cada infant i jove sigui el protagonista del seu propi creixement i es desenvolupi de forma conscient.

Els infants i joves duen a terme un treball d'introspecció i de presa de consciència sobre el seu estat pel que fa als diferents àmbits de desenvolupament (desenvolupament intel·lectual, físic, emocional, social, espiritual i del caràcter). Amb el suport que els proporcionen els i les seves caps i la resta de la seva unitat es fixen uns reptes o objectius amb els que es senten còmodes i motivades. Objectius que els permetran desenvolupar tots i cadascun dels àmbits de forma equilibrada i des de la auto-consciència.

3.1.6.1 El marc de treball del progrés personal

Cal tenir present que més enllà del treball del progrés personal a cada una de les branques, l'infant des de que inicia la seva vivència a l'agrupament fins que en surt, creix, evoluciona i progressa de forma contínua en cada una de les branques. No ho hem de veure segmentadament sinó com un mateix camí i s'han d'implementar estratègies per poder acompanyar i fer-ne el seguiment.

Així doncs, el treball global de tot l'agrupament ha d'estar coordinat, i els objectius que es treballen a cada branca han de ser coherents amb els de les altres, també al llarg dels anys. Cal que la proposta educativa que cada unitat desenvolupa al llarg del curs contempli el treball dels 6 àmbits de desenvolupament. I que aquesta proposta s'emmarqui dins la coordinació a nivell d'agrupament.

La proposta educativa es concreta en tota mena d'activitats i ambientacions que els caps materialitzen dia a dia. Més enllà d'aquestes activitats, cal que durant el curs preveiem espais de presa de consciència de l'infant o jove amb el propi progrés personal, des dels 6 àmbits, i per tant que l'equip de caps pugui fer-ne un seguiment específic amb cada infant o jove. Acompanyant així el ritme de l'infant o jove i adaptant alhora la proposta de treball de tota la unitat.

3.1.6.2 Etapes de participació a la Branca

Podem identificar diverses etapes de progrés personal per les que l'infant o jove transita en cada una de les branques. Aquestes no es corresponen necessàriament a anys sinó que es van assolint en la mesura que treballa el seu progrés personal en relació amb la seva participació en el grup.

- 523 • Etapa d'adaptació: Suposa la presa de contacte amb els nous i noves companyes, la
- 524 metodologia i les característiques de la unitat. Per tant, és un moments on els infants i
- 525 joves necessiten entendre el context per tal de poder sumar-se a la dinàmica de la unitat.
- 526 • Etapa de presència: etapa on l'infant o jove s'ubica en quin és el seu rol en la unitat i per
- 527 tant s'implica de forma conscient en el seu propi progrés personal i en la dinàmica de la
- 528 unitat.
- 529 • Etapa de consolidació: on l'infant i jove, ben situat, sent conscient del seu bagatge, les
- 530 experiències viscudes i la dinàmica pròpia de la unitat contribueix a la dinamització de la
- 531 unitat mitjançant un lideratge compartit amb la resta de membres de la unitat.
- 532

533 A cada unitat, els noms que es poden usar per aquestes etapes poden variar d'acord amb

534 l'ambientació/marc simbòlic propi. A més a més per a cada etapa, a nivell simbòlic, es pot associar

535 a una ensenya de progrés. (segons resultat de la fitxa)

536

537 3.1.6.3 El compromís

538

539 Un dels elements directament lligat a l'explicitació del progrés personal, és el treball del

540 compromís.

541 Fruit de la presa de consciència de l'infant o jove sobre el propi progrés personal, a

542 l'escoltisme s'aposta també per entomar la superació personal i revisar i millorar constantment

543 aspectes de la pròpia persona.

544 L'infant o jove un cop identificats quins aspectes vol millorar es marca el repte d'assolir-ho, amb

545 l'equip de caps o també amb la resta de membres de la unitat.

546 Tant en el treball previ i posterior com en les cerimònies de compromís, l'infant o jove explicita el

547 treball del progrés personal en la línia de millorar, superar-se, créixer, etc.

548

549 3.1.7 Marc simbòlic

550

551 La majoria de persones d'arreu del món són capaces d'identificar qui és escolta. Amb més o menys

552 informació, amb més o menys coneixement, l'escoltisme és un moviment d'abast planetari que

553 es reconeix amb facilitat. I això ha estat així gràcies a l'èxit del seu projecte educatiu, i també,

554 gràcies a les seves eines d'identificació.

555

556 Compartir una sèrie de símbols amb altres persones, donat que comporten uns significats

557 comuns, l'associació a uns valors, experiències i emocions, ens fan sentir membres d'una gran

558 família arreu del món, que es defineix com la germanor escolta mundial.

559

560 L'escoltisme fa ús d'una sèrie de símbols per acompanyar la proposta educativa que, agrupats de

561 forma coherent, configuren un marc simbòlic. El marc simbòlic és en una eina que ens permet

562 transmetre allò que volem explicar o treballar. Està format pels elements que faciliten els

563 processos d'aprenentatge als infants i joves. Gràcies al marc simbòlic, la proposta que presentem

564 als infants i joves és una experiència plena, amb un marc de referència que, per si sol, els

565 enriqueix, els estimula i els planteja reptes.

566

567 Els elements del marc simbòlic permeten potenciar la capacitat imaginativa i creativa dels infants

568 i joves, per tal de motivar el seu creixement personal en tots els seus àmbits, construir la seva

569 identitat, estimular el respecte i la cohesió a dins del grup.

570 3.1.7.1 Les ambientacions

571

572 Les ambientacions són recreacions de realitats amb què ens proveïm per proposar i executar

573 l'acció educativa. Aquestes són formades per eixos d'animació, fils conductors, i personatges,

574 que conformen el paisatge i l'aventura del que viuen els infants i joves.

575 3.1.7.2 Les tradicions, cerimònies o celebracions

576 Les tradicions, cerimònies o celebracions estan molt presents en la pedagogia escolta com a
577 mitjans didàctics que reforcen l'aprenentatge progressiu. Entenem per celebracions tots aquells
578 actes o reunions que expliciten els valors de l'escoltisme i que, d'una manera o altra, tenen
579 presents els diferents àmbits de desenvolupament de la persona. Les cerimònies han de ser
580 escoltes en forma i contingut, personalitzades, dinàmiques i solemnes, participatives, formatives
581 i hi poden ser convidades aquelles persones que es consideri oportú.

- 582
- 583
- 584 • Cerimònia de Promesa
- 585 • Cerimònia de Compromís
- 586 • Cerimònia de Passos
- 587 • Cantar abans de menjar
- 588 • Diada del Pensament

589 3.1.7.3 L'abillament

590 Un abillament comú ens permet tenir una manera compartida de fer visible l'activitat escolta, tant
591 per als propis membres, com per a la resta de societat. Això ens permet donar exemple com a
592 membres actius i implicats a l'entorn, ajudant-nos en la tasca de transformació social. Però també
593 ens fa sentir participants d'una família més gran, donant-nos identitat i fent-nos sentir acompanyats.
594 Els símbols d'abillament tenen un sentit més enllà de la identificació visual ja que també tenen
595 relació amb el mètode escolta.

596 Les peces d'abillament personal haurien de complir les condicions següents:

- 597
- 598
- 599
- 600 a. Han d'ésser útils, còmodes, austeres, discretes i soferres, ja que són una eina de treball que
- 601 ens ha de facilitar les activitats a realitzar.
- 602 b. Han de ser elements que transmetin els valors d'igualtat i solidaritat i, per tant, han d'estar a
- 603 l'abast de tothom del moviment.
- 604 c. Han de reforçar el sentit de grup, és a dir, crear lligams de germanor. No seran utilitzats per
- 605 remarcar aspecte o condicions individuals.
- 606 d. Han de ser usats educativament en relació a la proposta de valors de l'escoltisme.

607 Les peces d'abillament són,

- 608 • El fulard
- 609 • El passafoulard
- 610 • La camisa o samarreta
- 611
- 612

613 ¹Cal remarcar que els elements d'identificació no augmenten o disminueixen la condició
614 d'escolta. És important, però no imprescindible i per tant, no cal fer-ne dogma. Cal que sigui un
615 referent comú pels membres de l'escoltisme català.

616

617 3.1.7.4 El progrés personal

618 L'ús de marc simbòlic també ens és útil a l'hora de materialitzar els aprenentatges fets en el
619 progrés personal de cada infant i jove. N'és útil perquè són símbols amb significat únic per cada
620 infant i jove i perquè perduraran en el temps, tot recordant quin aprenentatge s'ha assolit o
621 compromís cal mantenir.

622 Es per això que els símbols de progrés personal haurien de reflectir el progrés de l'infant o jove
623 en tots els seus àmbits, i no cenyir-se a mèrits o competències específiques, que perdrien sentit

¹ Les línies 613 a 615 afecten a la tota la Proposta de Mètode

amb el pas del temps. Si entenem el progrés personal com un treball continu fruit de l'esforç de l'infant o jove, el marc simbòlic que l'acompanya també ha de poder ser continu i progressiu.

Així mateix, els agrupaments o unitats, poden tenir un marc simbòlic propi, per fer explícit aquest progrés, la proximitat del propi marc simbòlic reforça la importància d'allò que l'infant o jove fa. Tanmateix aquests també poden ser confeccionats pels propis infants i joves amb elements de la natura. Els progressos també poden ser celebrats de manera no material amb tot el grup.

Cada agrupament i unitat és lliure d'incorporar al seu dia a dia altres elements del marc simbòlic que responguin a uns objectius pedagògics, respectuosos amb l'infant o jove i que aquests elements siguin tinguin sentit en el marc de l'escoltisme. És interessant que l'associació en sigui coneixedora i que aquests elements i vivències es comparteixin amb la resta d'agrupaments.

3.1.8 Llei i Promesa

Des de la mateixa fundació de l'Escoltisme, el nostre moviment compta amb 2 eines pedagògiques fortament vinculades entre si, la **Llei** i la **Promesa**.

Aquestes dues eines, s'han anat adaptant als temps i a les particularitats de cada una de les diverses associacions escoltes, però són presents en totes elles, perquè estan en la pròpia essència de l'escoltisme.

La **Llei Escolta**, recull els valors del nostre moviment, els seus principis transversals, i es relaciona amb allò que una persona ha de tenir present per ser millor escolta.

Està basada en la proposta original de Baden Powell i adaptada a la nostra realitat, tradició i context sociocultural.

- Confiem en nosaltres i els nostres companys i ens esforcem per merèixer la seva confiança
- Som ciutadans actius, crítics i compromesos amb la nostra societat
- Aprenem a ser útils i a fer servei
- Fem de la diversitat i el respecte mutu una font de riquesa individual i col·lectiva
- Vivim en grup i treballem en equip
- Protegim i estimem la natura
- Afronem els reptes amb responsabilitat i compromís.
- Prenem una actitud austera, alegre i optimista davant la vida
- Valorem el nostre esforç i el dels altres
- Som sincers i coherents amb el nostre pensament

La **Promesa Escolta**, és l'explicitació de la voluntat individual, en forma de promesa, de comprometre's amb els pilars de l'escoltisme: país, individu i espiritualitat. I viure d'acord amb els valors i principis de la Llei.

Arribar a fer la Promesa ha de ser el fruit d'una reflexió profunda, lliure i voluntària de cada un dels nostres infants i joves. La Promesa, per tant, és el resultat d'una aproximació i coneixement profund dels nostres valors com a escoltes. Aquests valors han estat desenvolupats al llarg dels anys que hem passat al moviment així com de la voluntat de voler-los mantenir al llarg de la nostra vida. Per tant, la Promesa, no és ni un punt de partida ni una finalitat en si mateixa.

La Promesa Escolta és fruit del treball dels infants i joves en els seus àmbits de desenvolupament, sobretot d'espiritualitat i caràcter. Recull reflexions com quina és la seva identitat, quins són els seus valors, quins són els seus objectius a la vida, quines ambicions tenen, quines són les seves creences. Les pròpies capacitats i limitacions, l'assoliment d'aprenentatges que permeten desenvolupar projectes. També com perceben el món que els envolta, amb què són crítics, i quines propostes o idees tenen per transformar-lo.

681 La presa de consciència de tot plegat pot fer arribar a l'infant o jove a veure que participa d'un
682 moviment que té un propòsit i una proposta de model de persona i de societat. Aquests models
683 estan lligats a uns valors i principis recollits a la llei, i per tant, a unes creences i uns objectius
684 compartits arreu. La Promesa és un acte de reconeixement de tot plegat, de fer explícit que es
685 comparteixen aquests mateixos valors o principis tot fent-los propis. És doncs un acte
686 d'assumpció del compromís d'adoptar una actitud, un estil de vida coherent amb aquests
687 principis.

688 És per això que des del nostre moviment entenem com elements cabdals del nostre mètode
689 educatiu i pedagògic el treball de la Llei i la Promesa.

690
691 El text de la Promesa per (NOM DE L'ENTITAT) és el següent:

692
693 Prometo fer tot el que pugui per fer servei al meu entorn i al meu país. Cooperar en tot moment
694 amb l'altra gent tot estimant-la i tenint cura de mi mateixa. Créixer tot desenvolupant els
695 horitzons espirituals de la meua vida. I viure d'acord amb els principis de l'escoltisme reflectits a
696 la seva Llei.

